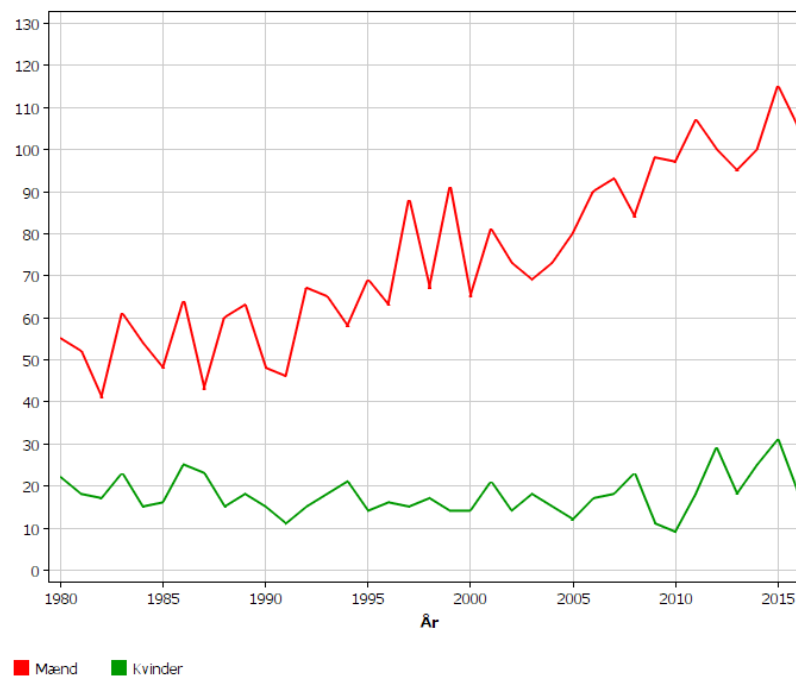

Fortidens synder

Kemi i arbejdsmiljøet på
genbrugspladser og modtageanlæg

Politisk fokus

Danmark
Lungehinde
Incidens: Antal alder 0-85+

Anbefalingerne

Anbf.	Indhold	Status
4.1.1	Ny branchevejledning om forundersøgelser af asbest	Grøn
4.2.2	Præcisere i relevante vejledninger, så risiko for udsættelse for asbest tydeliggøres	Grøn
4.2.3	Kort vejledning om asbest til hurtig print	Grøn
4.2.4	Procesdiagram om at dele viden om asbest i værdikæden	Grøn
4.2.7	Samle alle relevante materialer om asbest i Asbest-huset.dk	Grøn
4.2.9	Gennemgå og justere alle relevante vejledninger om asbest, så de bliver lettere at forstå	Grøn
4.3	Fælles formidlingsindsats om asbest	Gul
4.3	Fælles kommunikationsindsats 2019-2021/Fortidens synder	Rød

Affald og arbejdsmiljø

Summen af påvirkning kan føre til nedslidning:

- Ergonomi
- Psykiske påvirkninger
- Maskiner
- Støj
- Indeklima
- Biologi
- - og kemi og støv

Hvad siger AM-loven?

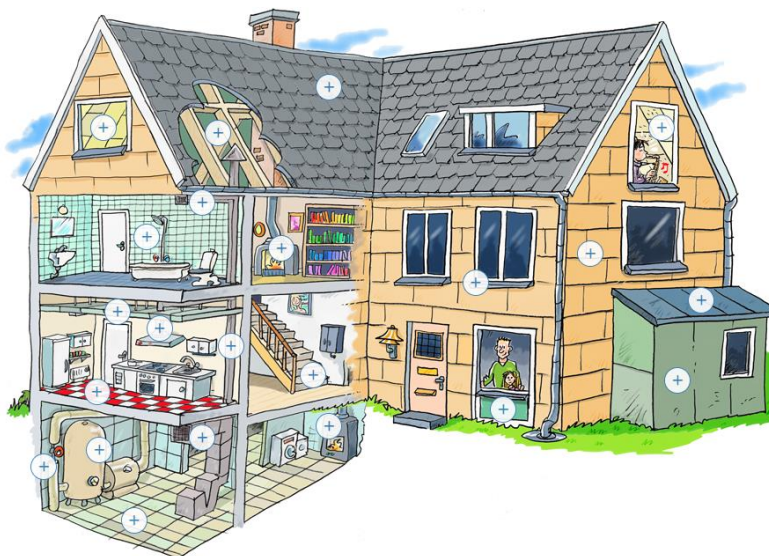
- Undgå unødigt påvirkning
- Grænseværdier og målinger
- Forebyggelse:
  - Støvende og ikke-støvende arbejde
  - Reducer støvudviklingen mest muligt
  - Undgå spredning af støv
  - Hygiejneforanstaltninger

Asbest-huset.dk

ASBEST-HUSET.DK

- FORSIDE
- TAGE
- LOFTRUM
- AFTRÆKS- OG VENTILATIONSKANALER
- GULVBELÆGNING
- INDVENDIG VÆGBEKLÆDNING OG LOFTER
- UDVENDIG VÆGBEKLÆDNING
- KEDLER, RØR, VENTILER, OVNE M.M.
- SÅLBÆNK
- FLISEKLÆB
- OPRYDNING EFTER BRANDE OG STORME

INFORMATION OM ASBEST ▾

Gå på opdagelse i Asbest-Huset og se:

- Hvor findes der asbest?
- Hvordan ser asbest ud?
- Hvornår skal jeg være opmærksom på, at der måske kan være asbest?
- Hvilke sikkerhedsforanstaltninger skal du tage, når du støder på asbest?

Asbest-huset.dk er en del af BFA Bygge & Anlæg - download flyer og postkort

De vigtige forundersøgelser

Eksempel II: Asbest kan ikke ses med det blotte øje

I en bygning fra 1970 blev der taget prøver af fliseklæb i et badeværelse. Fliseklæben viste sig at indeholde asbest. Se billede 1a og 1b.

Billede 1a og 1b: Badeværelse med asbestholdigt fliseklæb

I en anden del af bygningen tog man prøver af fliseklæben i et andet badeværelse. Her fandt man ikke asbest i fliseklæben. Se billede 2a og 2b.

Billede 2a og 2b: Badeværelse uden asbestholdigt fliseklæb

Det viste sig, at det andet badeværelse var etableret, efter at institutionen var opført og taget i brug. Her var der ikke asbest.

Det var ikke muligt med øjet at se hvilken fliseklæb, der var asbest i.

Indkapslet asbest

Skjult asbest

Frigivelse af fibre

Opmærksomhed i alle led

Er du opmærksom på

ASBEST?

I bygninger fra før 1990 er der risiko for at finde asbest. Spørg altid om bygningens alder og eventuelle ombygninger og renoveringer, inden du går i gang.

Find alt det du skal vide på asbest-huset.dk

Har du mistanke om

ASBEST?

Tag forholdsregler, som om der er asbest!

- Indstil arbejdet.
- Forlad og afspær arbejdsområdet.
- Undgå spredning.
- Gå i bad og skift tøj.

Hvis du er ansat:

- Kontakt din arbejdsgiver eller din arbejdsmiljørepræsentant.

Hvis du er arbejdsgiver:

- Kontakt bygherren eller hovedentreprenøren.
- På mindre serviceopgaver kontakt kunden.
- Det skal undersøges, om der er asbest.

Find alt det du skal vide på asbest-huset.dk

Fortidens synder-huset

Stofferne

- Bly og andre tungmetaller: Cd, Cu, Cr, Ni, Zn og Hg
- PCB
- Klorerede paraffiner
- Gammel mineraluld

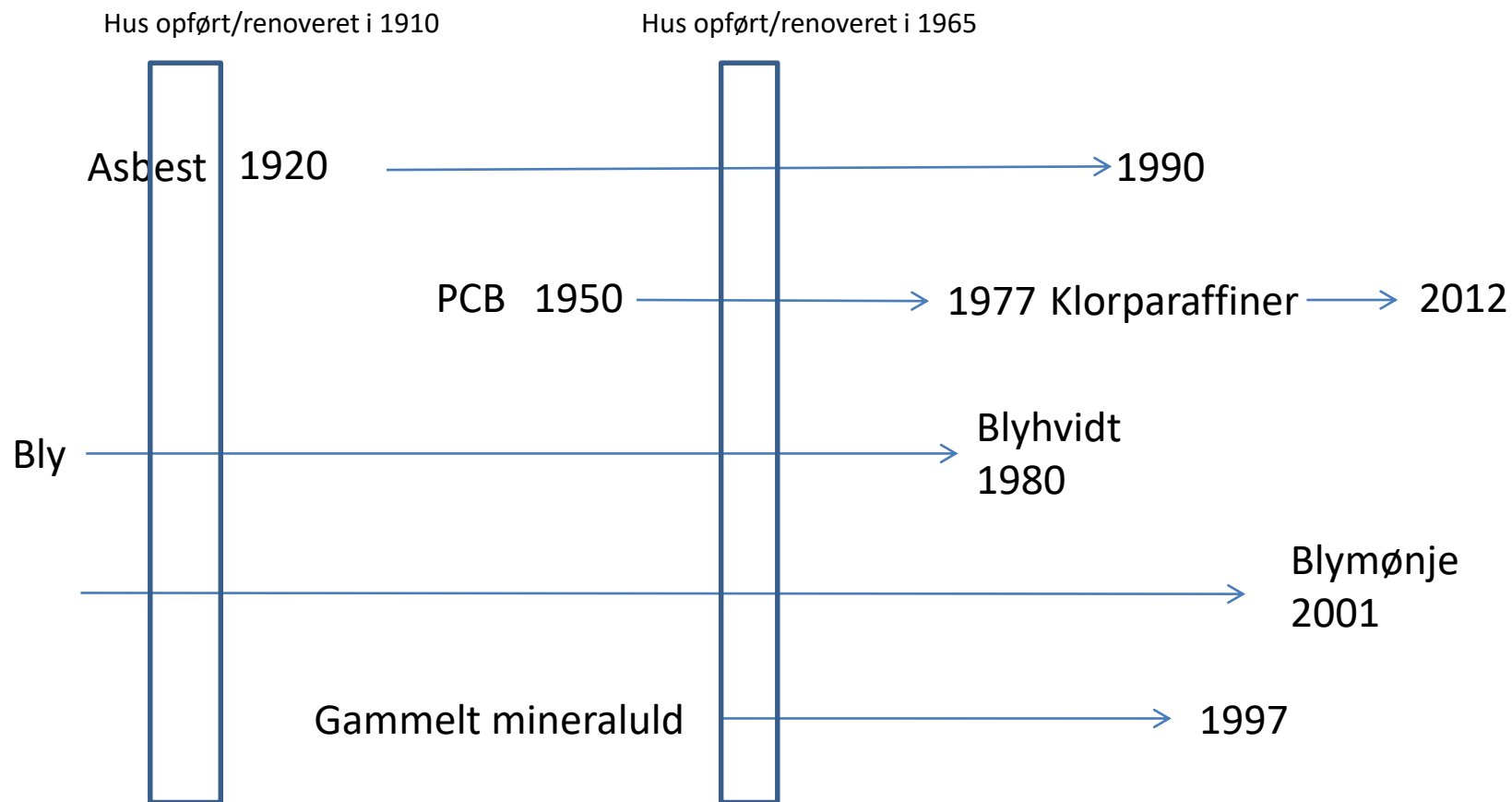
Andre relevante udsættelser – som ikke kommer med i første omgang:

- Forurenede jord
- Due- og rotteekskremerter
- Skimmelsvamp
- Trygimprægneret træ

Sundhedsfarerne

Bly	<p>Længerevarende udsættelse eller kortvarende udsættelse for store mængder kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skade hjernen, koncentration, hukommelse og muskelkraft • Give blodmangel • Nedsætte nyrefunktionen • Skade evnen til at få børn og fosterets udvikling • Give appetitløshed, fordøjelsesbesvær, forstoppelse og mavesmerter • Fremkalde kræft
PCB	<p>Længerevarende udsættelse for store mængder kan:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Skade immun- og nervesystem, forplantningsevne, lever, hud, indlæring og hukommelse m.m. • Medvirke til udvikling af sukkersyge • Øge risiko for kræft • Spædbørn og gravide er særligt sårbare
KP	<ul style="list-style-type: none"> • Mistænkt kræftfremkaldende • Spædbørn og gravide er særligt sårbare
Gammelt mineraluld	<ul style="list-style-type: none"> • Mistænkt kræftfremkaldende • Bronkitis, øjenirritation og kløe
Asbest	<ul style="list-style-type: none"> • Lungehindkræft, lungekræft og andre kræftformer • Asbestose

Hvornår er huset fra?

Diskussion

1. Hvordan kan I bruge viden om fortidens synder i jeres hverdag?
2. Hvad skal der til for, at kampagnen får effekt på jeres arbejdsmiljø?

Forslag til:

- Målgrupper
- Formidlingskanaler
- Budskaber
- Formidlingsprodukter